herpy

AGAMER

Nullabor Bearded Dragon

Pogona nullarbor

Pogona nullarbor er en mellemstor skægagam på omkring 30-35 cm med kort snude og kort hale, kun kendt fra Nullarbor-sletten i det sydlige Australien. Den er rødbrun til orangebrun med lyse tværbånd og flere rækker store pigge langs siderne, og den holdes meget sjældent i terrarium.

Familie: Agamidae Tidligere navn: *Amphibolurus nullarbor*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**30-35 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Halvørken og savanne**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-37 °C**
Hotspot	**40-45 °C**
Temperatur, nat	**13-24 °C**
Luftfugtighed	**30-50 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter og planter**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**6-12 mdr.**
Kuldstørrelse	**14-20 æg**
Inkubation	**75-85 dage** ved 28-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES eller i EU's bilag, så der kræves ingen CITES-papirer. Ingen agamer står på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), og arten er ikke på EU's liste over invasive arter.

Om arten

Pogona nullarbor er en mellemstor, bred og stærkt fladtrykt skægagam med kort snude og forholdsvis kort hale. Voksne dyr måler omkring 14 cm fra snude til kloak og omkring 20 cm hale, i alt ca. 30-35 cm. Arten er mindre end *Pogona vitticeps* og *Pogona barbata*.

Grundfarven er rødbrun til orangebrun med smalle, lyse tværbånd hen over ryggen. Langs overgangen mellem ryg og bug sidder 3-7 rækker store pigge. Hos *Pogona minor* er der kun én række små pigge, og bugskællene er kølede, mens de hos *P. nullarbor* er glatte og kort tilspidsede.

Pogona nullarbor og *Pogona henrylawsoni* kan krydse sig med hinanden. Artsnavnet henviser til udbredelsesområdet, Nullarbor-sletten. Arten blev beskrevet i 1976 som *Amphibolurus nullarbor*, og navnet *Pogona nullarbor* har været i brug siden 1982.

Udbredelse og levested

Pogona nullarbor er endemisk for Nullarbor-sletten og de tilstødende egne i det sydlige Australien, i South Australia og Western Australia. Typelokaliteten ligger ca. 16 km nordvest for Naretha i Western Australia. Udbredelsen er meget lille, og der er kun omkring 185 registrerede fund, fordelt på South Australia og Western Australia.

Australien tillader ikke eksport af vilde krybdyr, så dyr uden for landet stammer fra ældre indførsler eller deres afkom. Arten er derfor sjælden i terrariehold uden for Australien. Modelberegninger af klimaet peger på, at egnet levested er skrumpet siden sidste istid og kan blive endnu mindre mod 2070.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Pogona nullarbor lever på Nullarbor-sletten, et fladt, tørt og næsten trælost landskab med lavt krat. Klimaet er halvtørt til tørt med varme somre og lidt nedbør. Arten er dagaktiv og foretrækker krat med lav til moderat luftfugtighed. Den højeste temperatur i den varmeste måned og den årlige nedbør er de klimafaktorer, der bedst forudsiger, hvor den findes.

Føden er ikke undersøgt for denne art. Som beslægtede skægagamer er den formentlig altædende med mest insekter og en mindre andel plantedele.

Hunnen lægger æg flere gange om året. Æglægningens tidspunkt og redens opbygning er ikke dokumenteret for arten.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Pogona nullarbor*, fordi arten næsten ikke holdes uden for Australien. Tallene for terrarie, temperatur, fugt, lys, foder og levealder er lånt fra slægtningene *Pogona minor*, *Pogona henrylawsoni* og *Pogona vitticeps*, som lever under lignende tørre, solrige forhold.

Et enkelt voksent dyr skal have et terrarie på mindst 120 × 60 × 60 cm, og mere plads bliver brugt. Terrariet skal være godt ventileret med et låg eller net.

Arten lever på jorden og graver, så gulvplads er vigtigere end højde. Indret med en flad solplads af sten eller træ under lamperne, mindst to gemmesteder (et i den varme og et i den kølige ende), lave grene og stabile stabler af flade sten.

Bunden bør kunne graves i. Et mindst 10 cm tykt lag af finkornet sand blandet med ren muldjord (fx 60 % sand og 40 % muldjord) ligner jorden i naturen. Fast bund som uglaserede fliser, skiferplader eller køkkenrulle er et alternativ til unge og syge dyr. Kalksand, vitaminsand, knuste nøddeskaller og bark eller træspåner er uegnede, fordi de kan give forstoppelse, hvis de sluges. Fjern afføring dagligt, og skift løs bund helt hver 3.-6. måned.

Hold dyrene hver for sig. To hanner må aldrig dele terrarie. Voksne og unge dyr skal altid være adskilt.

Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Opvarm med mindst to halogenspots over solpladsen. Overfladen dér skal være 40-45 °C målt med et infrarødt termometer, og den varme plet skal være mindst lige så stor som hele dyret. Luften i terrariet skal ligge på 24-37 °C, varmest i solpladsens ende og køligst i den modsatte. Overfladen i den kølige ende skal være 25-29 °C.

Brug et infrarødt termometer til overfladerne og et digitalt termometer med føler til luften, og mål først, når lamperne har været tændt i omkring tre timer. Halogenpærer giver kortbølget infrarød varme som solen. Er solpladsen for kold, flyttes den tættere på lampen.

Om natten må temperaturen falde til 13-24 °C. Et nattefald får dyret til at sole sig tidligere om morgenen. Slut lamperne til en termostat med føleren i den kølige ende, så de slukker, hvis den kølige side kommer over 37 °C.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 30-50 %, målt i den kølige ende, og terrariet skal kunne tørre op, for arten lever i et tørt område. Stillestående, våd luft og våd bund giver sygdom. Er fugten konstant for høj, hjælper en lille blæser over nettet i den kølige ende. For lav fugt giver udtørring og problemer med hudskiftet.

Tilbyd altid frisk vand i en lav skål. Dyret får en del af sit vand gennem føden, så grønt, der er skyllet og stadig er vådt, hjælper. Et let brusebad over indretningen giver dråber, som dyret kan slikke. Et let fugtigt skjul i den kølige ende hjælper ved hudskifte.

LYS OG UVB

Pogona nullarbor er afhængig af kraftigt, hvidt lys, som fremmer appetit og aktivitet. Solpladsen skal være det lyseste sted, og 75-100 % af terrariets længde bør være oplyst.

UVB er nødvendig, og arten regnes som slægtens øvrige arter til Ferguson-zone 3. Brug et T5 HO-rør på 10-14 % UVB i et reflekterende armatur over den varme side, parallelt med varmelamperne. Målet er et UV-indeks på 4,0-4,5 ved solpladsen, faldende til 0 i den kølige ende. Afstanden mellem rør og solplads afhænger af rør, armatur og net, så mål helst med en UV-måler. Glas og plast mellem rør og dyr blokerer UVB. Gode T5 HO-rør skiftes efter ca. 12 måneder, selv om de stadig lyser.

LED-lamper med UVB anses endnu ikke for sikre til krybdyr. Lyset er tændt 12-14 timer om dagen om sommeren og omkring 10 timer om vinteren, styret af et tænd-sluk-ur.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Pogona nullarbor fodres som andre mellemstore skægagamer: mest insekter og et dagligt tilskud af grønt. Fødevalget i naturen er ikke dokumenteret for arten.

- Nyklækkede (under 3 måneder): insekter 2-3 gange dagligt og grønt dagligt.
- Unge (3-12 måneder): insekter og grønt dagligt.
- Voksne: insekter 3-5 gange om ugen og grønt dagligt, men kun en lille portion.

Gode foderdyr er dubiakakerlakker, fårekyllinger, græshopper, larver af soldaterflue og silkeorme; melorm gives sparsomt. Insekterne må ikke være større end afstanden mellem dyrets øjne og skal have fået godt foder i mindst 24 timer, før de gives videre. Vilde insekter kan være sprøjtede eller giftige og bør undgås.

Grønt er fx rucola, pak choi, grønkål, sennepsblade, mælkebøtte, brøndkarse og kaktusblade, skåret i små strimler. Avocado er giftig. Frugt er en sjælden godbid.

Støv insekterne med kalk. Drys multivitamin på salaten en gang om ugen.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Pogona nullarbor er dagaktiv og soler sig meget. Adfærden er ikke undersøgt for arten; slægtens øvrige arter nikker med hovedet over for rivaler og vinker med et forben som tegn på underkastelse, og det samme kan forventes her.

Lad et nyt dyr vænne sig til terrariet i omkring to uger, før det tages op. Giv foder fra en pincet, og lad hånden hvile i terrariet, til dyret er roligt. Løft det med støtte under krop og ben, og bevæg dig langsomt. Dyr, der gemmer sig eller er mørke og tilbagetrukne, er ofte for kolde eller stressede.

Hold dyrene enkeltvis. Hannerne er territoriale, og dyr, der deler terrarie, strides om rangen og solpladsen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Dyrene bliver kønsmodne efter et halvt til ét år. Hannerne har bredere hoved og tydeligere lårporer end hunnerne. Dyr til avl skal være udvoksede og i god foderstand, og hunnen skal have fået rigeligt med kalk.

PARRING

Parringsforløbet er ikke dokumenteret for arten. Slægtens arter parrer sig i foråret efter en kølig hvileperiode om vinteren, som kun sunde, velnærede dyr må få; længde og temperatur er ikke kendt for *P. nullarbor*. Sæt hunnen ind til hannen i en kort periode, og skil dem bagefter.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 14-20 æg pr. kuld og lægger flere kuld om året; antallet af kuld er ikke dokumenteret. Kuldet er stort i forhold til hunnens størrelse, så hun skal have rigeligt kalk og foder.

Giv hunnen en æglægningskasse med et mindst 25 cm tykt lag fugtigt, gravbart sand og muldjord. En hun, der ikke finder et egnet sted, kan lægge æggene spredt i terrariet, hvor de tørrer ud, eller holde dem tilbage; det sidste er en nødsituation, der kræver dyrlæge.

INKUBATION

Æggene klækker efter ca. 80 dage. Temperaturen er ikke dokumenteret for arten; 28-30 °C bruges til slægtens øvrige arter. Læg æggene i en rugemaskine i fugtig vermiculit, og vend dem ikke.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er små og skal holdes på fast bund, fx køkkenrulle, indtil de æder pålideligt. Giv insekter dagligt. De skal have samme lys og varme som voksne dyr: solplads, UVB og kalk på alt foder. Sortér dem efter størrelse, så de ikke bider hinanden i tæer og haler.

Sundhed og typiske fejl

Pasningsfejl er den hyppigste årsag til sygdom. Syge krybdyr skjuler længe, at de er syge, så vej dyret hver uge, og før notater om vægt, appetit, afføring og hudskifte. Listen gælder skægagamer generelt; særlige sygdomme hos arten er ikke dokumenteret.

- Metabolisk knoglesygdom ved for lidt UVB, for lidt kalk eller for lav temperatur.
- Fedme og urinsyregigt ved for meget foder og for lidt vand.
- Tandsygdom og mundbetændelse.
- Forstoppelse ved for lav temperatur, udtørring eller parasitter.
- Indvoldsparasitter og mider; få en afføringsprøve undersøgt, når dyret er nyt.
- Æg, der ikke bliver lagt, hos hunner.

Tab af appetit, sløvhed, hævede led, vejrtrækning med åben mund uden at dyret er varmt, og et dyr, der holder op med at æde, er grund til at gå til en dyrlæge med krybdyrerfaring. Krybdyr bærer ofte salmonella, så vask hænder efter berøring af dyr, terrarie og udstyr, og hold dyret og dets ting væk fra køkkenet.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.